

Checklist voor meertalige jonge ouders

Dit is een checklist voor jullie: jonge en aanstaande ouders in Nederland, die hun kinderen meertalig willen laten opgroeien. De checklist is bedoeld om je aan te zetten tot nadenken, tot een gesprek tussen jullie als ouders onderling en tot het nemen van een (voorlopige) beslissing over keuzes die jullie kunnen of moeten maken.

Elk gezin is anders in wat betreft het aantal talen dat er gesproken wordt en in de mogelijkheden die het heeft om de taalontwikkeling van de kinderen te stimuleren. Enkele mogelijke situaties zijn:

- Beide ouders hebben dezelfde moedertaal, niet zijnde Nederlands.
bv twee Syrische ouders; het kind leert waarschijnlijk eerst Arabisch en later Nederlands wanneer hij naar de peuterspeelzaal gaat.
- Een ouder spreekt Nederlands, de andere ouder heeft een andere moedertaal, maar kent goed Nederlands en de onderlinge taal is Nederlands.
bv Nederlands-Fries stel bij wie de Friessprekende ouder ook heel goed Nederlands spreekt, zodat dat de onderlinge taal is. Het kind leert beide talen vanaf de geboorte.
- Een ouder spreekt Nederlands, andere ouder heeft een andere moedertaal, onderling spreken ze die andere taal.
bv Nederlands-Italiaans stel bij wie de Nederlandsspreker ook heel goed Italiaans spreekt, en dat is de onderlinge taal. Het kind leert beide talen vanaf de geboorte.
- Een ouder is Nederlands, andere ouder heeft een andere moedertaal, maar geen van beiden spreekt elkaars moedertaal zodat ze uitwijken naar een derde taal.
bv Nederlands-Chinees stel, dat onderling Engels spreekt. Een mogelijk scenario is dat iedere ouder de eigen taal met het kind spreekt en dat het kind Engels leert uit de gesprekken van zijn ouders. Het kind groeit op met drie talen.
- De ouders spreken elkaars moedertaal niet en ze spreken ook (nog) geen Nederlands. Ze spreken beiden wel Engels, en dat is de taal waarmee ze met elkaar communiceren.
bv Duits-Turks stel, dat onderling Engels spreekt. Het kind groeit op met 4 talen. De ouders spreken elk de eigen moedertaal met hem. Hij zal in het gezin dagelijks Engels horen en zal vanaf de peuterspeelzaal/school en met vrienden snel Nederlands leren.

Herken je jezelf in een van deze voorbeelden?

1. Het is belangrijk dat jullie praten over de meertalige opvoeding van jullie kind. Het liefst vindt zo'n gesprek plaats voordat het kind geboren is. Dit helpt om eenduidigheid te hebben over wat jullie eigen wensen zijn. Dit is nodig om de taalontwikkeling van het kind zo goed mogelijk te stimuleren. Kinderen kunnen gemakkelijk meerdere talen leren. Ouders moeten zich wel bewust zijn dat voor een goede taalontwikkeling, ongeacht de taalcombinatie, het kind een rijk taalaanbod verdient in iedere taal!
2. Bespreek samen welke talen ieder van jullie wilt dat het kind leert en waarom:
  - moeders moedertaal is belangrijk, omdat...
  - vaders moedertaal is belangrijk, omdat...
  - het Nederlands is belangrijk, omdat...
  - de taal ... is belangrijk, omdat...
3. Wil je dat jullie kind jullie beider cultuur kent, waardeert en belangrijk vindt, en er trots op is? Wat gaan jullie doen om dat te bereiken?

4. Welke strategie willen jullie kiezen om met meertaligheid om te gaan? De ene strategie is niet per se beter dan de ander. Ieder gezin vindt er een die het best bij hen past. Het schept helderheid en rust als je een beetje consequent probeert te zijn. Niet te rigide doen, hoor!
Voorbeelden zijn:
  - een ouder–een taal (iedere ouder spreekt de eigen moedertaal met het kind)
  - een taal voor elke situatie (bij het avondeten praten we Grieks...)
  - een taal, afhankelijk van aanwezigheid van derden (de buurvrouw kent geen Arabisch; als zij er is praten we Nederlands)
5. Inventariseer wie jullie kan helpen in het bieden van een rijke taalomgeving voor jullie kind. In jullie omgeving zijn er misschien andere sprekers van de talen die je belangrijk vindt voor je kind en met wie jullie kind een groter en meer divers aanbod aan die talen kan krijgen. Ook veel voorlezen helpt, dingen benoemen, etc.!
6. Evalueer je aanpak van tijd tot tijd en pas hem aan naar jullie situatie. Denk niet alleen aan wat gaat gebeuren op korte termijn, maar betrek bij overwegingen langetermijnplanning zoals in welk land/regio jullie de komende jaren denken te wonen. Betekent dat nog iets voor het leren van welke taal?
7. Realiseer je dat jullie taalkeuzes van jullie zijn. Misschien maakt jullie kind soms een andere keuze. Een bekend voorbeeld is dat het kind Nederlands terug gaat praten tegen een anderstalige ouder. Laat het en dwing nooit! Prijs je kinds meertaligheid en hoe uniek het is dat hij meer dan een taal spreekt. Richt je op trots en op het kunnen communiceren en niet op foutloze vloeiende beheersing!! Het allerlaatste wat je wilt is een negatief gevoel oproepen bij een bepaalde taal!

Ik hoop dat deze checklist jullie helpt om met elkaar in gesprek te gaan en keuzes te maken.